

Senter for Eiendomsutvikling og forvaltning

AAR 6028 Strategisk arealforvaltning, EVU kull 08
Høst 2009

Læringsmål

Emnet skal gi studentene kunnskap om hvordan de kan skaffe seg oversikt over, og kunne utnytte og videreutvikle eksisterende arealer for å gi best mulig støtte for kjernevirksomheten.

Innhold

Kurset omhandler hvordan man ved hjelp av strategisk arealforvaltning og -planlegging kan støtte ulike kjernevirksomheters verdiskaping. Emnet tar for seg hvordan man kan skaffe seg oversikt over eksisterende arealer og bruksmuligheten i disse, hvordan man kan utnytte og videreutvikle eksisterende arealer for å gi best mulig støtte for kjernevirksomheten samt hvordan man sammen med ulike brukerbehov definerer målsetninger og behov for areal som innspill til bygge- eller flytteprosesser.

Opplegg

- Undervisningen foregår i 2 samlinger høsten 2009. Siste samling gjennomføres som en ekskursjon til Oslo og Nederland
- Vurdering foregår på bakgrunn av prosjektoppgave. Denne utleveres på samling 1, tirsdag 25. august. Første delinnlevering er 18. september klokken 15.00. Endelig innlevering er 9. oktober klokken 15.00. Begge innleveringer skjer via It's learning.
- Felles øving: Hele kullet skal sammen produsere en ekskursjonsrapport. Dokumentasjon, referat og læringspunkter fra hvert besøk / presentasjon skal samles i en felles rapport. Denne rapporten skal være på engelsk. Oppgaver fordeles i samling 1.
- All informasjon om emnet, inkludert eventuelle endringer i programmet kunngjøres på It's learning
- 7,5 Studiepoeng

Faglærer

Professor Siri Hunnes Blakstad

TIMEPLAN AAR 6028 STRATEGISK AREALFORVALTNING

SAMLING 1. 25. 08. 2009 – 27. 08. 2009 ROM 314 Hovedbygget, Gløshaugen			
KI.	TEMA	FORELESER	PENSUM
TIRSDAG 25. 08. AREAL SOM STRATEGISK VIRKEMIDDEL			
10.00 – 12.30	Introduksjon til kurset. Kontorutforming som strategisk virkemiddel, produktivitet og verdiskaping	Siri H. Blakstad, NTNU	Kontorutforming som strategisk virkemiddel. Be Valuable. The Knowledge Workplace
12.30 – 13.15	LUNCH		
13.15 – 15.00	Managing the brief for better design Programmeringsprosessen, brukere Prosessforståelse, 2 språk / 2 team,	Geir K. Hansen, NTNU	Managing the Brief for Better Design
15.15 – 16.00	Eksempler på brukerorganisasjoners perspektiver på planlegging av nye arbeidsplasser	Siri H. Blakstad, NTNU	
16.15 – 17.00	Utdeling av prosjektoppgaver	Siri H. Blakstad, NTNU	
ONSDAG 26. 08 EGNETHET I BRUK			
8.30 – 10.00	Evaluering av bygninger i bruk	Geir K Hansen, NTNU	Usability methods and tools
10.15 – 12.30	Øving, Usability befaring	Geir K Hansen, NTNU	
12.30 – 13.15	LUNCH		
13.15 – 15.00	Tilpasningsdyktighet og endring	Siri H. Blakstad, NTNU	Generalitet fleksibilitet og elastisitet. Briefing for Adaptability How Buildings Learn
15.15 – 17.00	Øving – tilpasningsdyktighet	Siri H Blakstad / André B. Hansen, NTNU	
TORSDAG 27. 08. PROGRAMMERING: Å IDENTIFISERE BEHOV - Å FORMULERE KRAV			
8.30 – 10.30	Arealbruk og arealeffektivitet i skoler Brukermedvirkning, metodikk, funksjonsprogrammering	Sidsel Jerkø, SINTEF Byggforsk	Managing the Brief for Better Design
10.30 – 12.00	Metodikk og standarder for programmering	Lars Jarle Nore, Rambøll	Bygningsfunksjonstabellen
12.00 – 12.45	LUNCH		
12.45 – 13.45	Øving - gruppearbeid	Jerkø / Nore	
13.45 – 14.45	Plenumsdiskusjon - drøfting av øving og spørsmål / svar om faglig innhold	Jerkø / Nore	
14.45 – 15.00	Oppsummering og info om ekskursjon	Siri H. Blakstad	

SAMLING 2, EKSURSJON 22. 09 .2009 – 25. 09. 2009			
KI.	TEMA	FORELESER	PENSUM
TIRSDAG 22. 09. BEFARING TIL TELENOR: KONTORUTFORMING OG AREALFORVALTNING			
10:00 – 10:15	Velkommen og introduksjon.	Siri Blakstad, NTNU.	
10.15 – 11.30	Kontorløsninger hos Telenor Hva har man ønsket å oppnå? Hvilke virkemidler har man brukt? Hva er erfaringer fra bruk?	Johanne Melø Telenor Eiendom Holding AS Møtested: Telenor Expo. Reisevei Møterom Midnattsol, EXPO plan 6 http://expo.telenor.no/site	
11:30 – 12:15	Lunsj	Sted: Telenor Expo – Horisont.	
12.15 – 12:45	Nøkkeltall og systemer for arealforvaltning hos Telenor Eiendom	Henning Verløy, Direktør Produkt & Bygg Telenor Eiendom Holding AS Møterom Midnattsol, EXPO plan 6	
12.45 – 13:15	Nøkkeltall og systemer for arealforvaltning hos StatoilHydro	Mona Torsvoll, Fagleder Workplace StatoilHydro, Facility Management Services Møterom Midnattsol, EXPO plan 6	
13:15 – 15:00	Befaring	Johanne Melø Telenor Eiendom	
15:00 – 15:30	Konklusjoner og avreise til Gardermoen	Siri Blakstad, NTNU Møterom Midnattsol, EXPO plan 6	
EKSURSJON TIL NEDERLAND (Mindre endringer i programmet kan komme, eget ekskursjonshefte vil bli utsendt før avreise)			
SPACES FOR WORK: Trends in commercial, creative and public real estate in the Netherlands Host: Juriaan van Meel, ICOP & Centre for People and Buildings			
WEDNESDAY 23. 09. ROTTERDAM			
9.30 – 17.00	Visit MVRDV + lecture: "The easy office" Visit Schiecentrale/Jobsvveen/ARA advertising/Radio/Television Office Visit OVG Real Estate Development? Visit De Brug Unilever		
18.00	Dinner Hotel New York		

THURSDAY 24. 09 THE HAGUE			
9.30 – 17.00	Visit renovated Ministry of Finance + lecture PPP / Briefing: Angelia Zeegers/Juriaan van Meel Visit Caballero factory + lectures: <ul style="list-style-type: none"> - Lecture Siri Blakstad/(+ poss. Juriaan van Meel): Spaces for work - Lecture Wim Pullen + Pieter Leroux: Evidence-based workplace management - Lecture Theo vd Voordt + Iris de Been : Evaluating innovative office concepts - Discussion - Tour of the building (Group A architects) 		
18.00	Dinner		
FRIDAY 25. 09. DELFT			
09.00 – 12.00	Visit Faculty of Architecture Lecture Hilde Remøy: Vacancy of office space, transformation, flexibility Lecture: Universities, Space management. nn		
13.00 – 16.00	Prosjektoppgaver - gjennomgang	Studentene	
16.15 – 17.00	Oppsummering og vitenskapelig spor: Rapportskriving	Siri H. Blakstad, NTNU	

PENSUMLISTE, Strategisk arealforvaltning, EVU kull 08

Kjernepensum

Tittel	Forfatter, forlag, år	
Managing the Brief for Better Design	Alastair Blyth and John Worthington Spon Press. 2001.	E-book eller Pdf på It's learning
Byggforsk prosjektrapport. Kontorutforming som strategisk virkemiddel	Kirsten Arge, Donatella de Paoli. 2000	Pdf på It's learning
Kontorbyggets bruk	Siri H Blakstad, Morten Hatling. Utdrag fra SINTEF rapport 2007	Pdf på It's learning
Offices That Work. Balancing communication, Flexibility and Cost	Franklin Becker and William Sims. October 2001	Pdf på It's learning
Bygningsfunksjonstabellen		Tilgjengelig med studentbruker gjennom Biblioteket / Pdf på It's learning
Byggforsk Prosjektrapport. Generalitet fleksibilitet og elastisitet.	Kirsten Arge og Kikkan Landstad. 2002.	Pdf på It's learning
Briefing for Adaptability	Kirsten Arge, Siri H Blakstad. Manuscript 2009	Pdf på It's learning
Be Valuable. A guide to creating value in the built environment	Richard Saxon. 2005	Pdf på It's learning
Usability methods and tools	Siri Blakstad, Geir Hansen, Wibeke Knudsen. Publisert i CIB rapport 2008	Pdf på It's learning
The knowledge workplace – searching for data on use of open plan offices	Siri H Blakstad, Morten Hatling, Arne Bygdås. Paper for EFMC 2009 Amsterdam	Pdf på It's learning

Orienteringsstoff

Tittel	Forfatter	
How Buildings Learn, BBC-serie		På It's learning
How Buildings learn	Stewart Brand, Viking press, 1994	Må kjøpes eller lånes
Arbeidsrummet	Karen Mosbeck. Eget forlag. Danmark. 2003	Pdf på It's learning
Space for the Digital Age. Defining, designing and evaluating a new world class media centre	Per Anker Jensen. BYG-DTU. Danmark 2007	Pdf på It's learning
Space Management, kap 5 fra Håndbog i Facilities Management	Per Anker Jensen, DFM, 2001	Pdf på It's learning
Programmering Definerings og beskrivelse av byggeprosjekter	Marthe Gjestland NTNU 2000, rev 2003	Pdf på It's learning
Facilities Management and the Business of Space	Wes McGregor & Danny Shiem-Shin Then Arnold 1999	Må kjøpes eller lånes